

"1 MAYIS İLK DİLEĞİMİZ..."

1920'LERDE, 1970'LERDE VE
1990'LARDAN GÜNÜMÜZE

1 MAYIS AFİŞLERİ

1922 KURTULUŞ YOLU, 1 MAYIS ÖZEL SAYISINDAN

1922 KURTULUŞ YOLU, 1 MAYIS ÖZEL SAYISINDAN

"1 MAYIS

Malumdur ki 1886'da Paris'te toplanan Enternasyonel Fransız sosyalistleri tarafından ihzar edilmiştir. Avrupa'nın hemen bütün hükümetlerden amele murahhasları gelmişlerdi.

O gün Fransızların milli bayramı 14 Temmuz idi. Hatta Fransız murahhaslarından bir kısmı göğüslerinde tri kolor kokart olduğu halde salona dahil olmuşlardı.

İki kongre akd edildi ki ilk kongreyi oportünistler işgal eyledi. Murahhasların hemen hepsi Fransızdı. Bu renksiz grup umum için tahsil-i tam; hadd-i asgari ücret, hükümet tarafından tahsisath dârû's-sînâalann küşadı... gibi pek yavan ve pek nâkis kararlar verdi. Ve hiçbir netice beklemeden dağıldı.

İkinci kongre ise, Marksistlerden ibaretti. Celse muhtelif memleketlerin üç yüz doksan beş murahhası ile küşad edildi. İçlerinde Fransız pek az vardı. Heyetin 'Marks nazariyesinin kabulü' ile başlayan dokuz maddelik mukarreratı umumen tasvib edildi. Bu mukarreratta 'amelenin günde sekiz saat çalışmasını' musarrah dördüncü fıkrasındaki 1 Mayıs bayramını tevliid eyledi.

Mukarrerat-ı hey'âtın proletaryasına arz ve sekiz saat sa'yı sermayedarana kabul ettirmek için bir Mayıs nümayişine davet edildi. Hakikaten 1890 senesinin bir Mayısında ilk defa olarak Viyana'da Berlin'de bilhassa Paris'te azim tezahürat edildi. Fransız nümayişçileri daimi orduların kaldırılmasını talep ve 'komün'ü esnasında telef olanların mezarlarında büyük bir nümayiş yaptılar.

Otuz seneden beridir ki bir Mayıs bayramını tes'id eylemektedirler. Bilhassa Fransa'da Almanya'da ve İngiltere'de (...)"

"TÜRKİYE İÇİN

ENTERNASYONEL MARŞI

Uyan mihnetle çalışan yoksul hemşehri!
İnkilaba gir de ol dünyanın hür rençberi!
Yeri göğü titretip demir döven işçiler!
Kayaları inletip saban süren çiftçiler!
Anadolu şuralar hükümeti var olsun.
İşçilerin emeği üzerlerine yar olsun.
Asnımızda dikilen beynelmilel çerağın
Semalarda yükselsin güneş gibi parlсын."

1923 GENÇ KOMÜNİST, 1 MAYIS YAZISI

1928 1 MAYIS BROŞÜRÜ

"1 MAYIS

Bundan yarım asır evvel beynelmîl 1 mayıs günü mesai bayramı olarak kabul etti. 19. asrın ve proletarya aleminin sermayedarları ve büyük iktisad alimin Karl Marks'ın ve Engels (Bütün dünya işçileri birleşiniz!!!) şiârını da (75) evvel ortaya atmışlardı. Uzun seneler mukaddes şiâr hülya halinde kalmış, kuvveden fiile her nasılsa çıkamamıştı. Çünkü proletarya henüz ibtidai bir halde idi. 19. Asrın nihayetlerine doğru kapitalizmin ve sanayinin inkişafı banka sermayelerinin merkezi devlet inhisarı... Hususi ellerde toplanması safha-i tarihte kuvvetli bir proleter sınıfı doğurdu. Bugün diyebiliriz ki 1889 senesinde ikinci Enternasyonel'in birinci kongresi tarafından kabul edilen 1 Mayıs mesai bayramı artık beynelmîl vasi miyasta bir emri vaki olmuştur.

Her sene amele ordusu 1 Mayıs'ta bütün sanayii terk ederek klüplere tiyatrolara gidip ve bu beynelmîl bayram günü de hasb-ı hal ederek bugünkü ağır vaziyetlerinin ve istikbaldeki parlak günlerini yad ediyorlar.

1922 Mayıs bayramı Avrupa ve Amerika proletaryasının iş müddetini sekiz saat olması Sovyet hükümetlerinin resmen tanınması Rusya'daki açlara yardım edilmesi gibi bir maksat uğrunda müttehiden harekete karar verdiği bir gündür.

Biz Türk köylü ve ameleleri bugün de şunu hatırlamalıyız.

Rusya amele ve köylülerinin

kapitalizm ve emperyalizm aleyhine olan mübarezelerini ilk günden beri kendi mübarezemiz biliriz.

Bizim manevi kuvvetimiz olduğu gibi milli mücadelemizin zaferi de bundandır.

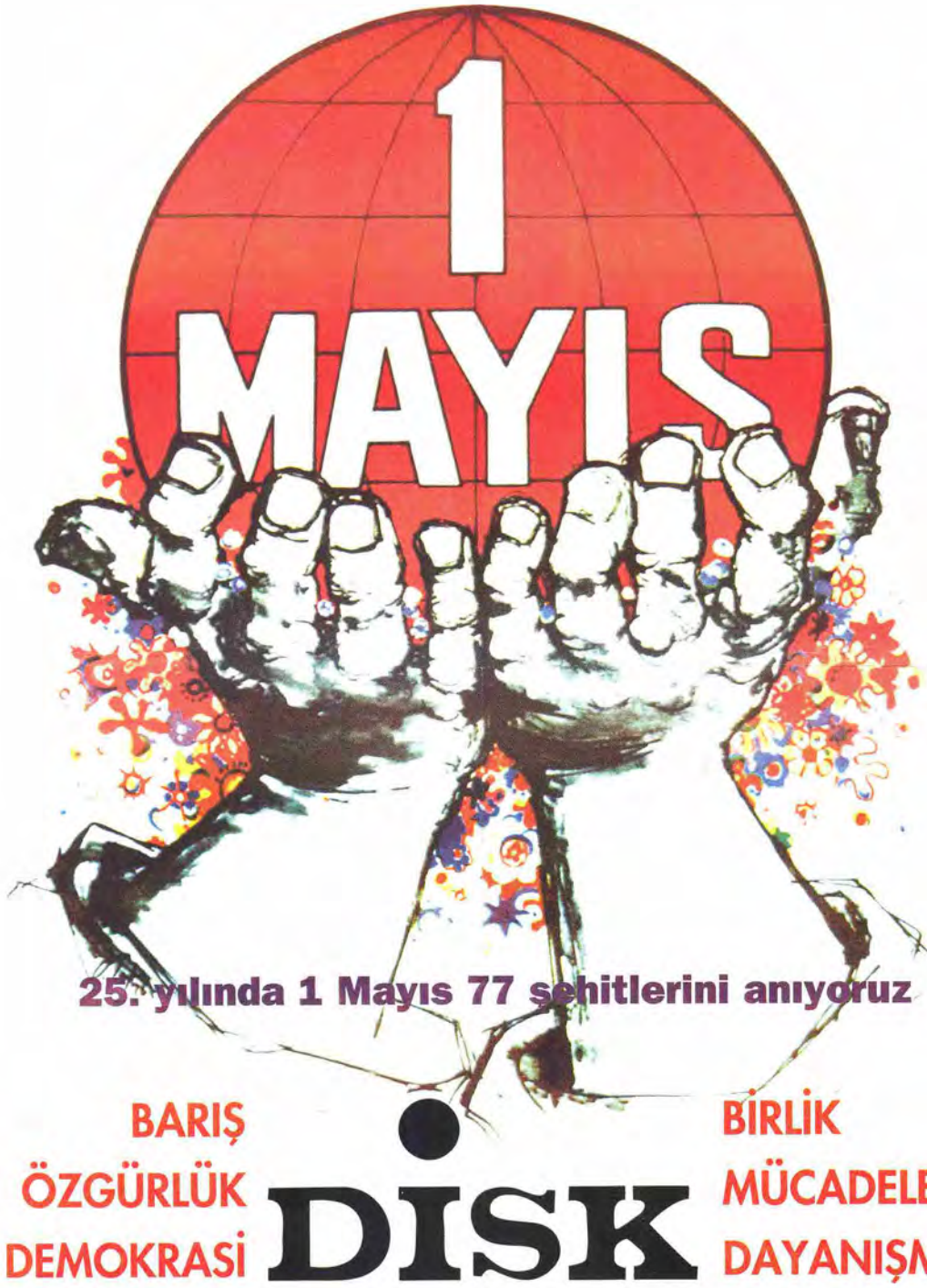
Komünist enternasyonelinin şiârına şunu da ilave ederek diyebiliriz ki 'Şarkın mazlumları ve dünya emperyalistlerinden halas için birleşiniz!'

1922 Mayıs bayramı fukara kuvvetlerinin hesap günü birinci imtihan seferberliği, garb emekçileriyle şark mazlumlarının ittihadı günü olsun.

Yaşasın beynelmîl 1 Mayıs bayramı."

"Bütün dünya işçileri birleşiniz!

1 Mayıs Üçüncü Enternasyonel Seksiyonu Türkiye Komünist Fırkası Neşriyatından 1928"

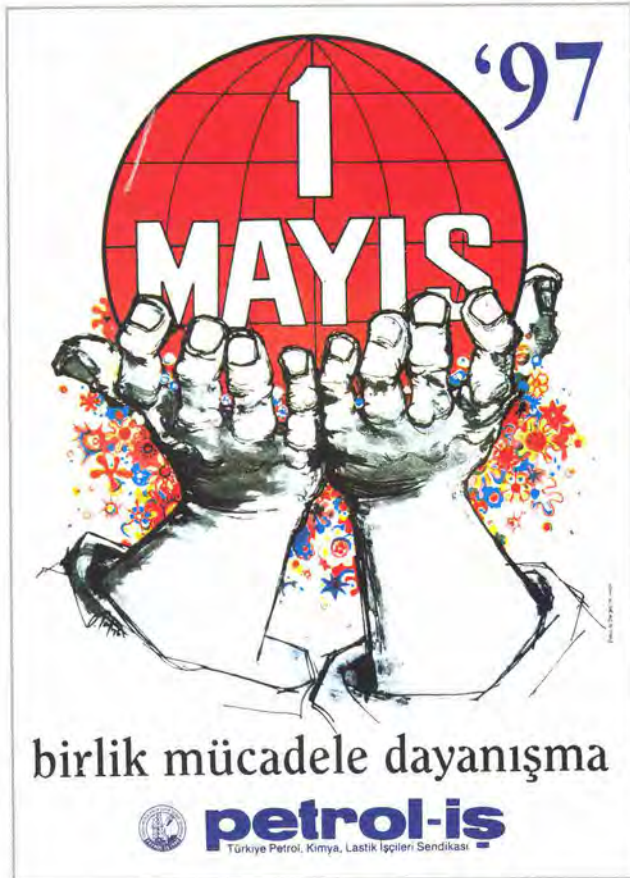

25. yılında 1 Mayıs 77 şehitlerini anıyoruz

BARIŞ
ÖZGÜRLÜK
DEMOKRASİ

●
DİSK

BİRLİK
MÜCADELE
DAYANIŞMA

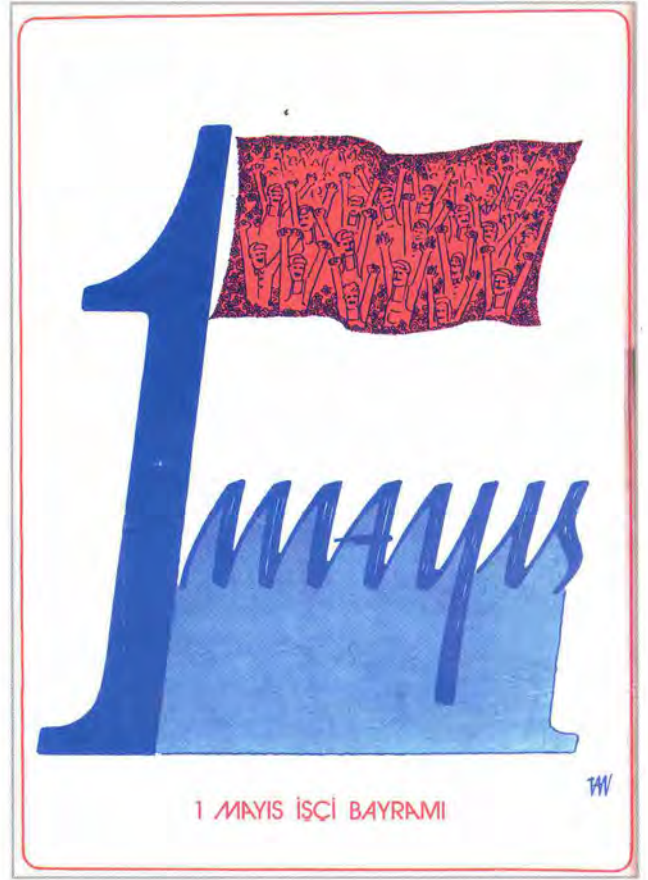
DEV-İŞ DESEN ORHAN TAYLAN TASARIM BİLİNMEYOR EBAT 20 X 25 CM BASKI BİLİNMEYOR

1997 PETROL-İŞ DESEN ORHAN TAYLAN TASARIM BİLİNMEYOR
EBAT 49,5 X 70,5 CM BASKI BİLİNMEYOR

2004 DİSK, KESK DESEN ORHAN TAYLAN TASARIM BİLİNMEYOR

EBAT 47,5 X 67 CM BASKI BİLİNMEYOR

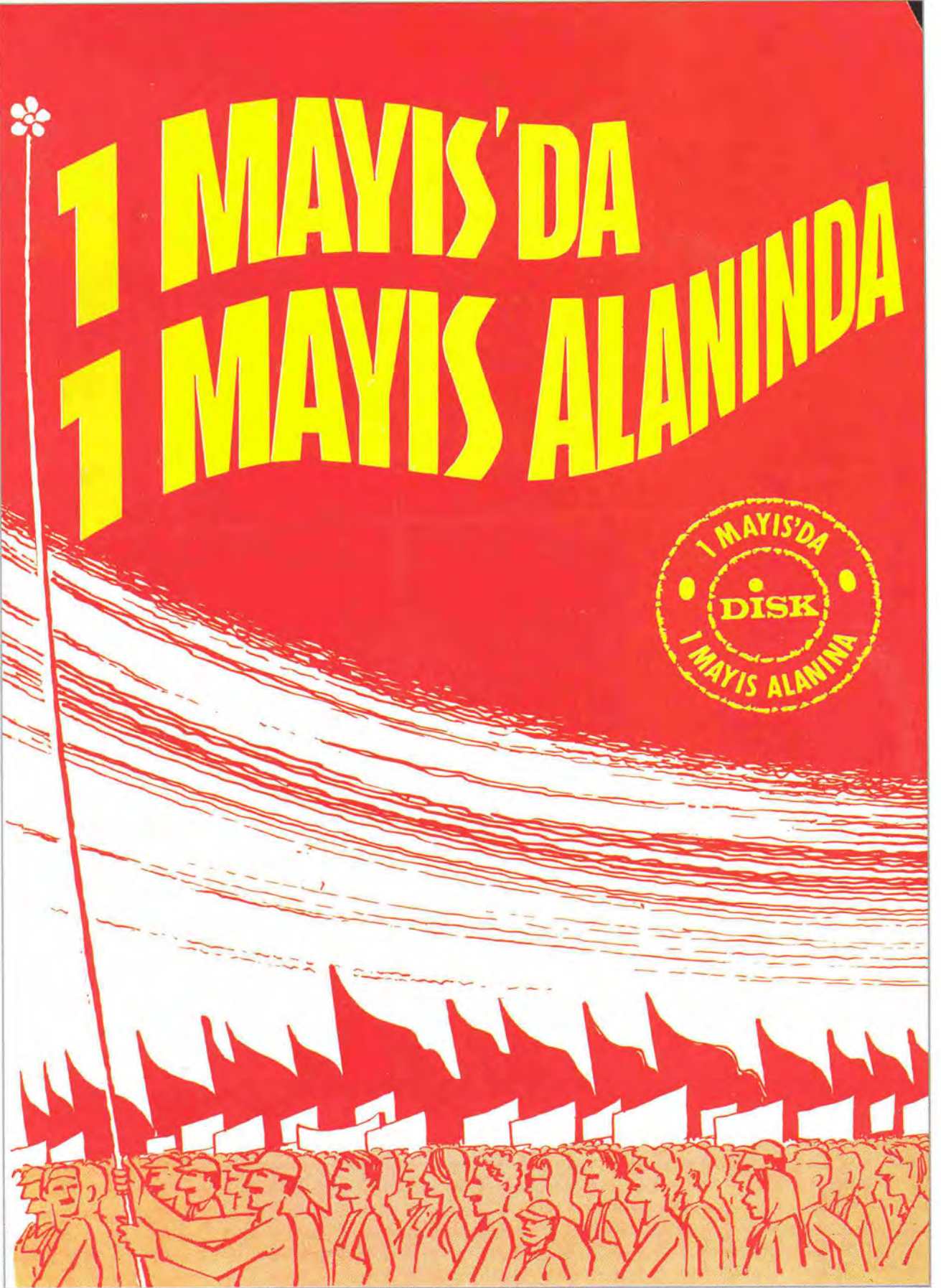
PETROL-İŞ DESEN ORHAN TAYLAN TASARIM BİLİNMEYOR EBAT 49,5 X 70,5 CM BASKI BİLİNMEYOR

1977 KONUK YAYINLARI DESEN GÜREL TASARIM GÜREL EBAT 48,5 X 67 CM BASKI BİLİNMEYOR

1976 DİSK / TÜRİZM-İŞ DESEN CANOL KOCAGÖZ TASARIM CANOL KOCAGÖZ EBAT 27,5 X 41 CM BASKI BİLİNMEYOR; CANOL KOCAGÖZ'ÜN TASARLADIĞI 1 MAYIS AFİŞİ, DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONUNUN 30. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ ULUSLARARASI AFİŞ SERGİSİ'NDE VE 1979 DSF TAKVİMİNİN MAYIS AYI YAPRAĞINDA YER ALDI.

MART 1976 DİSK DERGİSİ DESEN TAN ORAL EBAT 19,5 X 27 CM BASKI BİLİNMEYOR

2006, 1 Mayıs'ın Türkiye'de ilk yığınsal kutlanmasının 85. ve DİSK öncülüğünde 1976'da yeniden yığınsal kutlanmaya başlamasının 30. yıldönümü. TÜSTAV bu yıldönümünü "1 Mayıs, İlk Dileğimiz" başlıklı ve üç ayaklı bir proje ile karşılıyor.

Projenin bir ayağı, TÜSTAV ile Tarih ve Toplum Bilimleri Enstitüsü arşivinden görüntülerle Turgut Yasalar'ın yönettiği yepyeni bir 1 Mayıs belgeseli.

Diğeri, TÜSTAV-DİSK arşivinde yer alan bir dizi afişi temel alan "1 Mayıs Afişleri Sergisi". Üçüncüsü ise 1920'lerde, 1970'lerde ve 1990'lardan günümüze 1 Mayıs afişlerinden oluşan elimizdeki albüm.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH
ARAŞTIRMA VAKFI
SOCIAL HISTORY RESEARCH
FOUNDATION OF TURKEY

"1 MAYIS İLK DİLEĞİMİZ..."

TÜRKİYE'DE 1 MAYIS'IN İLK YIGINSAL KUTLANMASINDAN 85. YILINDA
VE YILLAR SONRA YERİNDEN YIGINSAL KUTLANMASINDAN 30. YILINDA

ALBÜM
1 MAYIS AFİŞLERİ

SERGI
1 MAYIS AFİŞLERİ

BELGESEL
YÖNETMENİ TURGUT YASALAR

